

Politiszkos žinios.

Karė Maskolijos su Japonija.

Caras atsilankė Revelyje, kur yra susirinkusi Baltiko jurių laivynė ir laivų kapitonas išdalinio 52 šventu a brozdu. Nežinia, ką tie a brozdai turi reikšti? Argi jie turi mūšti japoniečius ten, kur kareiviai to daryti nenori? O tokių atsitikimų dabartinėje karėje pasitaiko nemažai. Caro teip vadinas „Šventiausias“ sinodas išdavė prisakymą visose cerkvėse atlaikyti dievmaldystas ant išpašymo pergalės. Katalikiška dvasiškija, rabinai, pastoriai, mullos, net budistaiškos lamos ir be prisakymo tokias dievmaldystas atlaikė bažnyčiose, kirkėse, sinagose, mečetose ir pagodose.

Turkiškoj karėje pradėjo maskoliams teipogi nesisekė, bet caras su a brozdais nesistengė uždegti nuo švųjų kareivių, nebuvo nė priverstinų dievmaldystų. Matyt Maskolijos randas jaučia, kad dabartinė karė yra svarbesnė už buvusią turkišką, jeigu ant įkvėpimo kareiviams drąsos griebiasi net tokių komedijų su „bogomazais“. Prieš turkus, su pagalba papirkty laikraščius, pasisekė pakelti žmonių piktumą, prieš japoniečius paprastu būdu piktumą pakelti nepasiseka. Kadangi per 8 karės mėnesius maskoliskas randas neturėjo progos pasigirti nė viena kolia nors svarbesne pergale priešų, tai varžant Maskolijos žmonės, kuriems reikia nešti pasekmes karės, už jos pradėjimą kaltina randą ir neturi didelio noro kariauti. Todėl tai caras ir griebiasi visokių komedijų, kad nuo savę žmonių piktumą nušumti ir jeigu tik galima, nukreipti jį ant japoniečių. Ar tas pasiseks, nežinia; iki šiol vienos didelio užsidegimo ir noro karės tarp gyventojų Maskolijos nėra; priešingai, tuli atsitikimai rodo, kad net tarp tikrų maskolių dikta yra simpatizuojaiančių japoniečiams. Kada atvežė į Maskvą pirmutinius nelaisvius japoniečius, paimtus nuo paskandytų maskolių transportinių laivų, tai susirinkusios maskoliskos moterys ir merginos beveik kabinosi ant kaklo japoniškų oficerų. Laikraščiai, kaip moka, peikia tokius apsirėšimus simpatijos Maskolijos priešais, bet simpatizuojaiančių japoniečiams nepaiso ant to peikimo ir prie pirmos progos rodo neprilankumą savo randui, o pritarimą priešams. Dar tokio atsitikimo Maskolijoj nebuvo, išėmus gal garsios Sevastopolinės karės, laike kurios liberališkioj maskolij dalis simpatizavo su prancūzais, kad laike karės maskoliai, arba bent jų dalis, simpatizotų su Maskolijos priešais. Dabar Japonijai pritaria jau ne vien liberališkioj maskolij dalis, bet socialistai, darbininkai, net daugelis kaimiečių instinktyviskai beuždencia caro rando. Ne buvo dar atsitikimo, kad pašaukti į karę kareiviai netik bėgtų į užrubežius, bet garsiai išdrystų šaukti, kad važiuoti į karę ne nori, nes karė Maskolijai nereikalinga, ji vien randas veda už savo, o ne už tautos naudą. Dabar tokių atsitikimų Maskolijoj buvo nemažai ir tai ne vien maskolių apgyventuose Maskolijos kra-

štuose, kaip Lietuvoj, Finlandijoj, Lenkijoj, Mažurijoj, bet tikrojo Maskolijoj, nuo seniai vien maskolių apgyventose jos dalyse. Istikro atviro pasipriešinimo kareivių keliauti į karę nemažai apgyventuose Maskolijos kraštuose nebuvo, buvo jie kraštuose apgyventuose tikrų maskolių stačiatikių. Zinoma, jeigu dabar caro randas susitaikytų su Japonija ir jai atiduotų kokius Maskolijai prigulinius kraštus, keliauti demonstracijas prieš randą ir tasyk jas keltų ir tai visai teisingai, nes tik dėl caro tarnų godumo ir užsimanymų užimė karė. Jeigu tie caro tarnai neparengė karej pajėgų, tai kam jie erzino Japoniją ir tais erzinimais privertė karę pradėti?

Maskoliskas randas prieš visą svietą skundėsi, jog Japonija netikėtai užpuolė ir karę pradėjo be formalisko jos pagarsinimo. Bet kiek kartų Maskolija tą patį darė? Paskutinė karė su Turkija nebuvo dar formaliskai pagarsinta, o jau kazakai perlaukė Dunojį ir plėšė ir degino Turkijos kaimus. Ir dabar antai generalas Kuroki pranešė į Tokio, jog maskoliai, kad nestabdomi galėtų arčiau prie japoniečių pozicijų prisitarti, perrėdo kazokus už chiniečius. Tas juk yra teipogi sulaužymu tarpautiškų tiesų ir prieš paaukojimą iš chiniečių vardo Chinų randas turėtų tiesą protestuoti. Laužė maskoliai tarpautišką tiesą gaudydami net ant Baltiko, toli nuo karės lauko, neutrališkų kraštų prekėjų laivus; laužė tas tiesas ir skandydami neutrališką laivus. Maskolija todėl mažiausiai turi tiesos nurodinėti ant lauzymo tarpautiškų tiesų iš japoniečių pusės, kadangi tą, ką užmeta japoniečiams, maskoliai pats daug kartų yra darę ir tai ne vienoj karėje. Maskoliai juk žinomi yra, kad jie ne jokiu tiesų negodavo. Juk pačioj Maskolijoj caro tarnai visada mynioja tiesas ne tik nūlaikyti, iš jų negalima sau perstatyti tikro dalykų stovio. Prieita sanvaitė Londono laikraščiai pagarsino, buk viršininkas maskoliskos kariūnenės po paskutinių nepasisekimų pavojingai apsigro. Jeigu jis ir sirgo, tai dabar turėjo išgyti. Pabaigoj pereinot sanvaitės jis išleido į kariūnenę atsisaukimą, kuriame apreiškia, jog dabar galės žengti prysakin, bandys pasistengti išliuosuoti Port Arthurą nuo japoniečių apgulimo. Jeigu teip, tai reikia neužilgio laukti didelio susirėmimo, kadangi japoniečiai be pasipriešinimo jo neleis į pietus. Matyt Kuropatkin gavo daugiau kareivių, jeigu nori pats traukti prysakin prieš japoniečius. Kalba, buk jis gavo dabar net 300 naujų kanuolių. Bet be abejonės ir japoniečiai gavo daugiau kareivių, o jiems atsistūti kareivius daug lengviau, ant pervežimo užtenka poros dienų, maskoliams gi ant pervežimo iš eu-

ropinės Maskolijos reikia dviejų, trijų sanvaidių. Japoniečiai padirbo jau pervežimui kareivių ant karės lauko geležinkelį nuo porto Dalny į New Chwangą ir toliau į šiaurius.

Svarbiausiu klausimu dabar yra: kiek japoniečiai gali stumti į karę išlavintų kareivių ir kiek turi ginklų? Maskoliai apskaitė, kad jie neturi daugiau kaip 600000 kareivių, iš to apie šimtą tukstantų turi palikti namieje, tai į karę stumti gali nedaugiau kaip pusę milijono. Tuom tarpu sinčia kareivių vis daugiau ir daugiau, o dar šaltinis neišsėmė; mikado marsalui Oyama vėl padėjo išsiųsti 120000 kareivių. Šiaurinėj Korejoj liko si sutvarta nauja armija, prie kurios likosi priskirta ir Korejos kariūnenė. Japoniški oficerai suorganizavo ir Mandžurijos chunchuzus, suteikė jiems gerus ginklus ir tie dabar, ką net maskoliai pripažįsta, mušasi daug geriau negu pirma. Maskoliai savo apskaitimuose Japonijos kariūnenės rėmėsi ant to, kad iš pašauktų kas metą Japonijoj imdavo vos 50000, o kitus paleisdavo namon. Nuo kelių metų vienog Japonija rengėsi į karę, todėl atlikusius nuo tarnavimo armijoj, su viršum 300000 jaunų vyrų, paimdavo ant manevrų ant kelių mėnesių ir iš to išsidirbo rezervos kariūnenė. Pagal nuomonę angliškių laikraščių, šiandien Japonija gali stumti į karę su viršum milijoną kareivių. Iš tikro Japonija turi vos trečdalią Maskolijos gyventojų, apie 50 milijonų. Bet prie tokio jau gyventojų skaitliaus antai prancūzija arba Vokietija karės laike gali pastatyti net 4 milijonus kareivių. Pastatyti milijoną kareivių todėl nebūtų Japonijai sunku, jeigu tik savo arsenaluose turėtų tokiame skaitliu ginklų. Kiek Maskolija gali stumti į karę kareivių, nežinia. Jos plotai dideli, atidegintų rubežių niekur negali palikti. Be abejonės suimobilizavus kariūnenę atsirasitų daugiau negu milijonas kareivių, tik klausimas ar tą milijoną galima pergabenti vienšieniu Siberijos geležinkeliu ir ar tokiame žmonių skaitliui ir gyvuliams galima bus privežti maisto ir kitokių daiktų? Karė trauktųsi jau 8 mėnesiai, o per tą laiką Maskolija galėjo į Mandžuriją atgabenti vos 250000 kareivių, Japonija gi atgabeno per tą laiką pusę milijono.

Po Port Arthurą netiesio svarbus neatsitiko, vien trijo maskoliskie kariskie laivai japoniškų švųjų likosi paskandyti. Ant Maskolijos reikalavimų iš Danijos išvyjo japonišką oficerą. Be abejonės prieš tokį tarnavimą neutrališkio krašto Maskolijai Japonija pakels protestą.

Afrika.

Portugaliskose pietrytinės Afrikos valdybose pasikėlė čiaubuviai negrai. Jie užpuolė ant ištraukusios toliau nuo pakrantių portugaliskos kariūnenės dalies. Mušyje portugaliečiai liko sumušti. Iš pradžių randas garsino, jog mušyje krito 200 kareivių, bet ištikro portugaliečių nuotrotos buvo daug didesnės: pagal paskutines žinias mušyje krito didesnė pusė europiškų kareivių, taigi su viršum 500 žmonių, neska-

tant parvuotų kareivių. Ant suvaldymo pasikėlė randas nusprendė siųsti iš Portugalijos daugiau kareivių. Bet ant ilgos karės ji neturi nė kareivių, nė pinigų pakakti. Portugalijos drangai Europoj, turinti kolonijas kaimynystoj, taigi Anglijai ir Vokietijai, džiaugiasi iš tos pasiekusios ją nelaimės, nes tikisi, kad portugaliskos kolonijos pateks Anglijai arba Vokietijai.

Pasikėlimas čiaubuvių vokiškose pietinėse Afrikos valdybose ne tik nesuvaldytas, bet išsiplatino dar labiau. Nors karė tarp vokiečių ir čiaubuvių trauktasi jau antrai metui, bet iki šiol vokiečiai neįstengė viršų paimti. Dabar kolonijų gubernatorių pranešė į Berlyną, jog prieš pasikėlė prisiėjo randa iki šiol gyvenanti, apšvičiausi kolonijų negrai, gana skaitlingi ir tvirtai suorganizuavę vitbojai. Ant suvaldymo pasikėlė ciecurius nori siųsti 10000 naujų kareivių, bet kol parlamentas randui nepripažįs reikalingų pinigų, kareivių siųsti negali, nes be pinigų to padaryti negalima.

Angliškose rytinėse Afrikos valdybose garsus Pasūtės Mulla vėl parodė gyvybę. Jis užpuolė ant prilankų Anglijai čiaubuvių, išdegino daug kaimų, paverė gyventojų galvius. Karė su Pasūtės Mulla trauktasi jau nuo kelių metų, bet iki šiol Anglija ir susidėjusi su Abisinija, neįstengė jo suvaldyti.

Geriau Afrikos sekasi Prancūzijai, kuri be kraujo praliejimų platina čia savo valdą. Dabar Prancūzai jai pasisekė susitaikyti su kanijai, kuriai pripažino turus apreiškė Morokko aplinkui Ispaniskos valdą, šiaurinėj Morokko dalyj. Dabar Prancūzija, niekeno nestabdoma, galės platinti savo įtekme šioj vienaltinėj iki šiol neprigulmingoj šiaurinės Afrikos viešpatystėj. Prancūzai padeda čia ir pasikėlimas prieš sultaną. Sultanas, neturėdamas nė pinigų, nė kareivių ant suvaldymo prieš jo valdžią pasikėlusi pretendentė, turi pasiduoti Prancūzijai, pildyti jos norus, kadangi tik Prancūzija gali jį ant sosto palaikyti. Dabar sultanas sutiko paversti prancūzams organizavimą kariūnenės, ant jos prisiėmė jimo priimti prancūziskus oficerius. Ir policija pateko į prancūzų rankas. Turėdami kariūnenę ir policiją, prancūzai pastoja tikrais valdytojais Morokko, o sultanas galės džiaugtiesi, kad jį laiko ant sosto ir algą moka. Tokiu būdu be karės patenka prancūzams turtingas, turintis savo kalnuose visokius mineralus kraštas su 10 milijonų gyventojų.

Italija.

Italija pašaukė po ginklų 70000 rezervos kareivių. Pranešė visiems rezervos oficerams, kad jie būtų pasirengę stoti po ginklų kiekvienoj valandoj. Paleistus ant tulo laiko namon kareivius, jurininkus ir oficerius umai pašaukė atgal. Mat Italijoj artinasi rinkimų laikas. Randas bijosi darbininkų maistų, todėl šaukia po ginklų kariūnenę, kad užgimus maistą, gaus galėtų juos suvaldyti. Apart darbininkų, randas bijosi ir kunigijos šalininkų. Užgimė koki ten asabiški

nesutikimai tarp Italijos karaliaus ir Vokietijos ciecuriaus. Ant pašalinimo tų nesutikimų atsilankė Vokietijoj Italijos ministerių pirmasis Giolitti. Ar vienog pasisekė tuos nesutikimus pašalinti, nežinia; rodo, kad šiuviu jų pašalinimui nepasisekė, tas matyt iš tolesnių atsitikimų. Ateinantį pavasarį Vokietijos ciecurius buvo pasirengęs atsilankyti vėl Italijoj, dabar gi rando laikraščiai rašo, kad Vilhelmas nekaliaus Italiją. Jis buvo užprastas ant podžiaus užgimuso Italijos sosto įpėdinio, bet ir apie tai Vokietijos laikraščiai rašo, jog dar nežinia, ar ciecurius bus podziūm, ar ne. Taigi aišku, kad nesutikimai valdonų susirūsių viešpatystėj dar neįdilo. Nesutikimai gi valdonų gali atsiliepti ir ant viso susirūsiū, ypač kad be abejonės prancūzai stengiasi susirūsiū Italijos su Vokietija išardyti. Ar įstengs Italiją nuo Vokietijos atitraukti, dabar įspėti negalima.

Iš Lietuvos.

Iš Vilniaus.

Ruimose 1 gimnazijos parengė parodą a brozdų ir palidinių mokytinių vietinės piešimo mokyklos. Įtanga lan-kytojams parodos buvo dy-
rų.

Ne tik Amerikoj, bet ir Lietuvos šimmet anksti užstojo šalčiai: Vilniuje 20 rugsėjo europinis termometras (Celsijaus) rodė rytmetį tik 14 augščiau už nulio punkto. Kvietkas darzuose nuslėnojo. Taigi mat šalnos atėjo pirmiau, negu paprastai būva bobų vasara.

Vilniaus miesto roda nusprendė numazinti ant kapeikos už svarų duonos prekes, kadangi mat dėl jos brangumo mieste buvo jau maistai varguolių, kurie ne galį rast uždarbi. Numazinti ant tiek duonos prekių nepapenės alkančių, o jų atsiranda vis daugiau.

Už mokytinį giedojimo solo ir lavintoją balso į užlaikoma Vilniaus muzikaliskos draugystės muzikos mokyklą likosi priimtas Peterburgo operos gleimininkas Stojan.

Paskirtas už vidaus ministerij, buvęs Vilniaus general gubernatorius Sviatopolk Mireky, paaukavo 500 rubl. ant užmokėjimo už mokslių 5 mokytinius šimmet parengto Vilniuje muzikos mokykloj. Na, o kiek jis per laiką viešpatavimo Lietuvos sukimso į savo kišenių pinigų prigulinių viešam labui. Gal paskutiniųjų buvo koki šimta kartų daugiau?

17 d. rugsėjo Vilniuje iškilmingai likosi atidaryta parengta šimmet, muzikos mokykla. Ant atidarymo jos, a part urėdinkų, iš Lietuvos ponų, buvo: grafas Broel Platier ir Montvila.

Norinčių į mokyklą pastoti atsiėmė 180, bet visų norinčių mokintis negalima bus priimti. Kiek priims, dar nežinia. Už moksle reikia mokėti po 100 rublių ant metų, taigi gana brangiai; brangiau net negu muzikos konservatorijose.

17 d. rugsėjo, Vilniuje atsiėmė vėl arklių lenktynės. Bėgimų buvo 6. Dovanos buvo: 125 rubl., 200 rubl., 200 r., 150 r., 150 r. ir 125 r.

Nuo 15 d. rugsėjo prasidėjo mokslos vakarinė suaugusiųs moterims ir merginoms mokykla. Mokslos atsiėmė vakarais nuo 7 — 9 val. du, kaip kada tris, kartus ant sanvaitės.

Mušyje po Liaojangu, išgimusių Vilniuje, arba čia gyvenusių, likosi užmušti arba pašauti: Stabskapitonas Edvardas Sokolovski ir kompanijos viršininkas Sergijus Veliaminov.

Lazariete parengtame iš aukų Vilniaus gyventojų, išsiųstame į Mandžuriją, po mušio po Liaojangu, patalpino 250 pašautų kareivių.

Ant pirmiesio Kaminių, 19 metų vaikiną, Novicki, norėdamas užbaigti vargingą gyvenimą, šoko į šulinį ir ištikro užbaigė jaunas savo dienas. Jo motina, dasizinojus apie tai, nusinuodino su karboline rugšcia.

Vilniuje, ant Šv. Stepono ulycios, nuo trečių lubų per langą išpuolė 3 metų vaikas ant akmeninis išgrystos gatvės ir apsikėlė nepavojingai. Jeigu suaugęs nuo tokio augščio išpuolų ant akmenų, nė kaulų nesurinktų.

Apšvietimo ministerija, ant surinkimo pinigų sudruginimui japoniečių apsilpnętos maskoliskos kariskos laivynės išleido 500000 postkarčių su paveikėlais ir jas pardavinėti išsiuntinėjo į visas mokyklas; atsiuntė jų daug ir į Vilnij.

Vilniaus dalis Randonoj Kryžiaus Drėnės nuo Lietuvos žmonių ant karės iki šiol surinko 37357 rubl. Užtai, žinoma, pasibaigęs karė, caras Lietuvos žmonėms užmokės dar biauresniais negu iki šiol persekiojimai.

Štabas rajietij divizijos ant ateinančių metų kareiviams Suvalkų garnizono reikalauja mėsos už 100000 rubl., kitokių valgio produktų už 90000 rubl. Gerai būtų, kad ukinkiniai, pulku susidėję, pristatymą tų produktų paimtų į savo rankas, kitaip tai pails žydai ir iš to turės gėrą pelną.

Atsiėmusius 15 d. rugsėjo arklių lenktynėse buvo net 9 bėgimai. Dovanos buvo: 1 — 75 rubl., 2 po 100 rubl., 3 po 125 rubl. Kitos donanos mažos, matyt, paskirtos norintiems lenktynėse dalyvauti ukinkinams.

Iš Vilniaus gubernijos.

Antroje pusėj rugpičio mėnesio Vilniaus gubernijoj buvė 41 gaisras; gaisrai tie užgimė: nuo neatsargumo 4, nuo negerai įtaisytų ir nevalytų kaminių 5, nuo perkuno 5, nuo padegimo 5 ir iš viso užgimė priešasčių 21. Vjosose tuose atsitikimuose ugnelės pridirbo bledės ant 548153 rubl.

Netikėtų mirčių per tą laiką buvo 9, o tame perkunas užmušė 4 ypatus. Patėdudysčių buvo 1, vaikudystės 3, staigų mirčių 4, užmušystos 6, prigėrė 6 ypatus.

Vagystų papildyta 10. Pavogė daiktų už 325 rubl., gatavų pinigų 16 rubl. 60 kap. Arklių pavogė: Vilniaus pv. 3, Trakų 1, Lydos 3, Ašmėnų 8, Šventųjų 10, Vileikos 3, Disnos 7; iš viso 35 arklius; iš jų neatrado nė vieno.

Dalinimas dvaro.

Savininkas didelio dvaro Taboriškij, ant rubežiaus Vilniaus ir Ašmėnų pav., grafas Skarbek Vazinski, nusprendė mokslos dalimis dvaro

žemę išpardavinėti vietiniams ukinkinams. Iki šiol pardavė jau 2300 dešiatinų žemės, o ant pardavimo yra dar 4000 des. Zinoma, grafas tuom geradėjytais nedaro Lietuvos ukinkinams, nes pardavinėdamas dalims, gauna daugiau, negu jeigu parduotų visą dvarą. Tas vienog visgi išleina ant gero Lietuvos ukinkinams, kadangi žemė bent nepatenka kokiame ten maskoliskam valkatai. Reikia vien, kad Lietuvos ukinkinai pasistengtų prie pirkimo neprileisti maskolų.

Gyvulių ligos.

Liepos mėnesij šių metų visokioms ligoms Vilniaus gubernijoj apsigro naminių gyvulių: 3 arkliai, 1423 raguoti galvijai, 424 avys, 5 šunės, 460 kiaulių. Iš viso gubernijoj apsigro 1829 galvijai, 279 pastipio.

Iš Kauno.

Kaune pradėjo išleidinėti pirmutinis kasdieninis maskoliskoj kalboj laikraštis p. v. „Kovensky Telegraf.“ Redaktoriu jo yra akvokatas Blumenthal. Jeigu Kaune vos kelios desimtyt tukstantų maskolių esančių visoj gubernijoj, gali išleidinėti kasdieninį laikraštį, tai argi 14 milijonų lietuvių gubernijoj negalėtų išleidinėti ir palai kyti lietuvišką?

Pereituose metuose iš Kauno gubernijos Nemuno išgabeno į Prusus medžių už 6 milijono rublių; iš Prusų gi atgabeno į Kauno guberniją tavorų už 206000 rubl. Septintų garlaiviai, plaukinėjanti tarp Kauno ir Jurbarko, pergabeno 85000 pasazierių ir 500000 pudų tavorų. Vienas garlaivys plaukinėjo į Birstonus ir vienas į Panevėžį. Ant valymo Nemuno dugno pereituose metuose išleido 20000 rubl.

Iš Kupiškės, Kauno gub.

Apie karę maskolių su japonais žmonės čia mažai žino. Bilietiniams kareiviams apreiškė, kad būtų gatavai ant ištraukimo, bet daugumas nežino, kodėl išduotas toks prisakymas. Dangelis tų bilietinių, jausdami pavojų, bėga į užrubežius, nors ir nežino koks pavojus grėšia.

Valdžios nuo gyventojų atiminėja karabinius, atima net nuo tų, katrie turėjo bilietus; tuos, katrie neatiduotų, gaudina net Sibyrą. Ne be reikalo patarė sako, kad niekas net savo locono šešėlio bijosi.

Valdžios per eiles metų skriaudė lietuvius, tai dabar, nesiekant karėi, bijosi skriaudžiamų pasikėlimo; bijosi, kad jie neužsimanytų atkerstyti savo skriaudėjams. Ir ant to, be abejonės, ateis laikas.

Iš Grodno (Garteno).

Per paskutinius penkerius metus, iš Grodno dalies ukinkiskio banko ant pirkimo žemės užtraukė paskolas: 1899 m. — 115; 1900 m. — 182; 1901 m. — 248; 1902 m. — 186 ir 1903 m. — 204. Žemės ukinkinai su banko pagalba pirkio nuo dvarponių 50000 des. už 4 milijonus rublių, banko ant to duota 2,750000 rubl., o savo pirkėjai pridėjo 1250000 rubl.

Iš Senapiles, Suvalkų gub.

Čianykščiai lietuviai parengė Lietuvišką šventę, kurios buvo laikyta kalba,

paaikškinanti suvalkiečių darbus pereituose metuose.

„Pernai tą patį Petrinų dieną mes atšventėm paminėjimą 20 metų sukurtųjų nuo pradžių mūsų atgijimo; susirinkom prie kapo Petro Armino, uždejom ant jo pamininko aržuolų lapų vainiką, kaip ženkla garbės mūsų didvyriui ir „Aušros“ dainininkui; šiek-tiek pasikalbėjom ir pastiprinom savo dvasią prie to kapo, pažadėjom su pasišventimu sekt pėdoms a. a. P. Armino ir kitų mūsų tėvynės narių darbininkų. Paskui, vakare, vėl susirinkom vienoje vietoje, kur arčiau tarp savęs pasikalbėjom ir paaikškinom nekuriuos svarbesnius klausimus apie mūsų reikalus. Tuom ir užsibaigė pernyktė mūsų šventė.“

Metai praėjo nuo tos dienos! Kas atsitiko svarbesnio mūsų gyvenime per tą laiką ir ką mes, šios apygardos lietuviai padarėm?

Pirmučiausiai turim pripažinti, jog ant galo pagalios laimėjom nuo gudų valdžios lietuvišką spaudą. Laimėjom ją ne per prašymus, meldavimus, ne per lankstymą sprando, nė kitokius lankstymus, bet tik per kovą ilgą ir be atvangos to tik reikalaujant. Galima sakyti, laimėjom tą tik per Kalvarijas, Viatkas, Siberijas ir Kamčatkas, per kalėjimus ir kraują Mes, suvalkiečiai, turim galim pasigėrėti juom, kad toj kovoj užėmėm svarbią vietą ir verti paminėti nors vardai tų narsių vyrų, kurie nukentė toj kovoj: Dr. Basanavičius, P. Armėnas, Dr. V. Kudirka, Dr. P. Matulaitis, S. Mačys, Dr. Lingis, teipogi draugystė „Sietyno“, kurią šunybės Vonsiackio balsei sunaikino ir da daug kitų mūsų darbininkų, kurie mažiau ar daugiau nukentėjo, bet paminėti jų šiandien negalima. Tai yra vis kareiviai už lietuvišką spaudą.

Net pati maskolių valdžia pripažino smarkų suvalskinių lietuvių judėjimą. Teip, viename susirinkime ministerių rodos, neseniai atstatytas apšvietimo ministeris Senger pasakė, kad jeigu jau leisti lietuviams spaudą, tai tik vienoj Suvalkų pusėj, nes tenai žmonės tikrai ir smarkiai reikalauja.

Dabar pažiūrėsim, ką mes patį, Senapiles lietuviai, nuveikėm per tą laiką? 1) Da prieš spaudos leidimą du Senapiles lietuviai su dideliu vargu išlaimėjo senatę liuosybę lietuvišką iškaish, tai yra A. Staungaitis ir M. Gustaitis. Nors tai ant pažiūros yra nedidelis daiktas, bet laimėjimas buvo gana sunkus.

2) Buvo atlikta du lietuviški susirinkimai, ant kurių buvo teatrališki perstatymai: „Dialogas“, „Du Apastalai“, „Neatmegamas Mazgas“, teipogi pasikalbėjimai apie mūsų reikalus (žinoma, tautiškų) ir apseparstymai yvairių klausimų.

3) Buvo prašyta valdžios daleisti lietuviškus teatrališkus perstatymus ir pačioj Senapilej, bet be pasekmės: valdžia, atmedama Mazgas, teisinosi, jog prašomos daleisti atlošti komedijos: „Neatmegamas Mazgas“ ir „Amerika pirtyje“ nedaleistos Varšavos cenzūros komiteto (geraiavus Sakyto Senapiles viršininko).

4) Toliau ejo kova už lietuviškus paršus ant kaiminių lentų. Vilkaviškio pavieto viršininkas net buvo išleids aštrų paliepimą naikinti lietuviškas lentas ir statyti sargybą prie kiekvieno stulpų, kur bus pagadytas gudiškas paršas. Bet nelaimėjo nieko.

5) Platinimas laikračių ir knygų, kaip girdėt, apsirėškia šitip: Senapilės apygardai 1903 m. išsiplatino apie 50 egz. „Varpo“, 100 egz. „Ukininko“ ir „Naujių“, apie 20 egz. „Darbininkų Balso“, 5 egz. „Vienybės Lietuvių“, 3 egz. „Lietuvos“ ir 15 egz. „Tėvynės Sargų“. Knygų įvairaus turinio išsiplatino keletas puštų.

Atsiskaitymų lipinimai ir mėtymai platinasi vis labiau. Teisposi daugelis nukentėjo dėl tautiško judėjimo: buvo kelios kratės, keletas tapo areštuotų, kelios pakliuvo po prižiūrą policijos, sušaukta dukimiai ir taisyčiai žmonių ir po šiai dienai tęsiasi.

Pereitose metuose pinigų surinkta apie 100 rublių, iš kurių pusė paskirta kankinimams, o likusieji kitiems tautiškiems reikalams.

Spanda dabar leista. Su spaudos leidimu atsiranda nauji klausimai ir reikalavimai: — lietuviški paršai ir vaivaišios vietos: raštinios, pas „rejentus“, teismuose; mokyklos; būtinai turi būti suliginta vietinė lietuviška su gudiška kalba.

Bet ta kova da yra nauja ir nepabaigta, da daug reikalauja kareivių ir spėkų, daug da reik laiko ir aukų. Taigi mes, čia susirinkę, matydami da tokį ilgą ir sunkų darbą, suvienijim savo spėkas ir su didesniu pasišventimu kovokim už liuosybę ir savo tiesas, reikalaukim per mokslo socializmo nepriulmingos Lietuvos respublikos.

Antonylio Brolis.

Iš Prūsų Lietuvos.

Prūsų Lietuvoj, esanti kuopa „Tėvynės Myletojų Dr.“ rinko viršininkus ant sekančio lauko. Visi viršininkai likosi išrinkti tie patys, taigi: prezidentu — Jokubas Meikis iš Tilžės; sekretoriu — Anzas Baltris iš Klausvėjų; kasierius — Kristupas Uredaitis iš Tilžės.

Ant paskutinio galvijų turgaus Tilžėje žmonės ant pardavimo sugabeno daug galvijų, per tai ir prekės buvo žemos; žmonės mat, dėl stokos pašaro, stengiasi prieš užstojimą žiemos savo gyvulius parduoti. Už jaucius mokesko po 400–450 Mrk., už geras melžiamas karves po 270–300 Mrk.; už jaunas bulius 180–200 Mrk.; už ožkas po 25–30 Mrk.

Ir ant arklių turgaus atgaben daug arklių, terp jų buvo ir labai geri, po 1000–1500 Mrk.

Ant lauko kaimo Saugalių rado negyvą Vosilį iš Ignadų. Nuo ko jis pasimirė, dar nežinia.

Ant paskutinio žąsų turgaus iš Zematijos atgabeno Tilžėje apie 4000 žąsų. Mokesko po 2.30–2.80 Mrk.

Prūsų Lietuvoj, taip kaip ir maskoliškų pusėj, priviso daug vagilių. Veržia jie viską: avis, kiaules, veršius; mėsą, dešras.

Pakalnoje, upėj Pakalnoj prigrėž keturių metų dukte liuosininkės Šmilienės.

Karaliaučiuoj terp kareivių ir civilistų užgimė kruvinas mušis, kuriame seržentas Heinrich likosi su peiliais sunkiai subadytas. Už ką tos peštynės užgimė, dar nežinia; be abejonės narsus kareiviai kokių nors būdu įžėjo civilistus.

Iš Colonia Sarmiento Chubut, Argentinoj.

Kordilierių kalnuose tiek prisnigo, kad į musų koloniją negali ateiti pačtas. Nu-

tirpus sniegui, be abejonės užgimis tvana, ypač paupių gyventojams iš to grėsia didelės pavojus. Dėl sniego, laibai pabrango miltai, kadangi negalima jų privežti į portą.

Čia lietuvių mažai atvažiuoja. Neseniai atvažiuojo keli jauni vaikinai iš Panemunio parapiljos, bet nežinau, kur jie dingę.

Nemokančiam ispaniškai sunku Argentinoj; mokant vokiškai, lenkiškai, bent miestose galima susikalbėti; ant laukų, kolonijose daugiausiai yra prancūzų ir italijonų. Kolonijoj Sarmiento daugiausiai yra ispanijonų, bet netruksta teipogi šveicarų, vokiečių, lenkų ir slovąkų iš Austrijos ir Vengrijos.

Čia yra dideli kalnai. Vietoms matyti ir anglių ir tai visai ant viršaus. Jas žmonės degina nesuprasdami vertės.

Nėra čia nė geležinkelio, nė teip gerų kelių. Neseniai atkako inžinieriai. Rodosi dirbs geležinkelį. Yra čia dėmė tinkanti parvos; yra ir daug brangių medžių ir tai suakmenėjusių, kurie būtų didelės vertės, bet čia ant jų nieks nežiuri. Daug yra stebėtinų vietų ir visokių kitur nematytų daiktų, bet nėra mokančių tuos gamtos turtus išnaudoti. Just. Šlapelis.

Iš Amerikos.

Paskendo laivas.
ST. JOHNS, NEWFOULAND. Šios pakrantės paskendo žvejų laivas „Alliance“. Iš buvusių ant jo 15 žvejų, tik 5 išsigelbėjo, kiti prigrėž. Paskendo ir prancūziškas laivas „George Paul“, bet žmonės nuo jo visi išsigelbėjo.

Nelaimė kastynose.
PETERSBURG, IND. Ayreshire anglų kastynė šiuvi užmušė du darbininkus: Everett Bodkins ir David Key.

Rado žmogų kaulus.
SPARTA, MICH. Medėjai netoli nuo čia užtikio ne giliai žemę užkastą žmogaus skeletą. Kadami žemę toliau, rado iš viso 8 užkastus kaulus. Galvos visų buvo persautos. Iš kur tie kaulai atsirado, kas galvas čia pakastų žmonių persovė, nežinia.

Girtuokliavimo pasekmė.
YOUNGSTOWN, OH. Gyvenantis čia 45 metų slovaks Jon. Dolonico, nuo girtuokliavimo įpuolė į bėprotybę, su kirviu kirtė į galvą savo pačią ir suni, o ant galo pats su peiliu persidūrė ir atliko ant vietos.

Dvikova terpo tėv ir sunas.
KILLO, TEX. Gyvenantis netoli nuo čia fermeris H. C. Watson, savo sunaus Beno, likosi persautas. Tėp tėvo ir sunaus užgimė vaidai prie pasidalinimo laukų vaisių. Tėvas tėvą tris kartus ir nepataikė, o sunas tik sykį ir užmušė tėvą.

Piesziko dovana.
HOUGHTON, MICH. Good Will Farm labdaringą draugystę gavo iš Marquette kaimėlio \$14.51 ant įrengimo naujos farmos aplėisties vaiksams. Dovana ta duoda sedinčio kaimėlio buvusio plėšiko.

Beprocio darbas.
O'BRIEN LANDING, MO. Charles Geitrell, sirdgamas šiltine, pašoko naktį iš lovos, pagriebė revolverį ir peršovė keturias ypatas. Netekęs patronų, nuo trečių lūbų išsoko per langą ir nežinia kur dingęs.

Explozijos.
PECKVILLE, PA. Dupont de Nemours dirbtuvės atsitiko baisi eksplozija, kurios du darbininkai liko sudraskyti.

PENSACOLA, FLA. Strantonio dirbtuvės eksplozavo garinis katilas. Explozijos 5 darbininkai liko sunkiai sužeisti, o kelios ypatos, kaip mena, yra negyvos po triobos griuvėsiams.

FINDLEY, OH. 5 d. spalio trenkė perkunas į didįjį rezervuarą National Oil Refinery, kuriame buvo 1200 baškų kerosino ir jį uždegė. Kadangi apie gesinimą ne galėjo būti nė kalbos, tai visas kerosinas sudegė. Blėdį gaisro padarytą skaito ant 150000 dol. Ar nuo užgimimo prie užsigeimo kerosino eksplozijos ne nukentė ir žmonės, dar tikrai nežinia.

CONLEYSVILLE, ILL. Schuberto lentų plovinių ekspozicijav garinis katilas. Explozijos 2 darbininkai liko sunkiai sužeisti.

Nelaimės ant geležinkelio.

NEW YORK. Ant Jerome ave., automobilis su 9 žmonėmis užbėgo ant geležinkelio šėnių prieabai atbėgantį trukį, kurio 3 ypatos liko užmuštos, 2 sunkiai sužeistos, o 4 sužeistos lengviau.

ATLANTA, GA. Ant Southern Augusta geležinkelio pasazierinis traukis, užbėgęs ant tilto, su juom nugriuvo į upę. Prie to daug ypatų liko sunkiai užmuštų.

Gaisrai.
JOHNSON CITY, TEN. Sudegė čia medžių krantuvės Unaka Lumber Co. Blėdį gaisro padarytą skaito ant \$200000.

ST. JOSEPH, MO. Sudegė čia Tracey hotelis. Ugnyje praužo ir 4 ypatos.

CAMDEN, N. J. Sudegė čia divonų dirbtuvės Fries Breslau Co. Blėdį gaisro padarytą skaito ant pusės milijono dol.

Iš darbo lauko.

✓ SOUTH ADAMS, MAS. Darbai čia čia ne geriausiai. Audinių dirbtuvėse darba ne sunku gauti, uždabariai yra: 7–10 dol. ant savaitės. Lietuvių yra čia ne daug.

✓ CHICAGO, ILL. Medžių apdirbėjai 26 mėbelių dirbtuvėse užbaigė štraiką ir grįžta prie darbo. Per štraiką jie iškovoją atnauginimą pernykščių kontraktų.

✓ NEW YORK. Štraikuoja vakarinę miesto dalį 400 duonekių. Jie reikalauja 10 val. darbo dienos ir pripažinti unijos.

✓ HUNTINGTON, IND. Dėl štraiko katiliorų, likosi su visu uždaryti varstotai Chicago & Erie geležinkelio.

✓ LORAIN, OH. Čianykščiose laivų dirbtuvėse nežuolgio prasi-darbai; patilis čia 1000 darbininkų.

✓ SHARON, PA. Darbininkai Driggs Scabury Ordnance Co. dirbtuvėse pakėlė štraiką.

✓ CINCINNATI, OH. Štraikuoja čia 300 anglų išvažiotojų.

ISZ Lietuvos diry.

11-metinis apvaikšėtojas Dr-tės Simano Daukanto, Chicago, Ill.

Nedėlio, 9 d. spalio, 1904 m., Dr-tės Simano Daukanto, kaip kiekvieną metą, turėjo savo iš eilės 11-metinį apvaikšėjimą gimimo Lietuvos istoriko Simano Daukanto ir 11 metų existavimo Draugystės. Po pietų trečią valandą, draugystės „Apviesimo Brolių“, „Liuosybės“, „Teisybės Myletojų“, „Lietuvos Sunų“ ir pati „S. Daukanto“, in corpore, prie kapelės mėsavo iškilmingai į sveitinę „Freiheit Turner“, 3417 South Halsted gatvės, kur, suvėjęs nėtoms dr-tės ir kitiems svečiams, tapo Dr-tės S. Daukanto prezidento, Aleks. Bijansko atidarytas apvaikšėjimas, ir prasidėjo prakalbos, dainos ir deklaracijos.

Pirmiausiai Dr-tės V. Kudirkos draugai [4 moteriškos ir 5 vyrų] padainavo „Mergaitė“, iš S. Maiorionų eilių; daina nusidavė gerai ir publika dėkavojo gausiu delyu plojimo.

A. Oševikis kalbėjo, kaip ir dėkome atvirkime į šia šalį ir tt. Kas šiandien svietė valdą? Kad už pinigą viską mes ir kiti mums dirba, ir kas tik kuom užsiima, vis dėl pinigų, ir abelnai visas ant žemės grumulo yra padirbta: visoki naujaisi išradimai dėl pinigų, ir kaip dėl to pinigų kila didžiausias karės, ir bauriausios žmogžudystės.

Netik pinigas valdo svieta, bet ir daugy, nes beturitis, neturintis pinigų, negali gauti nuodėmių išrisimo. Ant galo, baigdamas savo ilgą kalbą, išrodė, jog girtuokliyste ir pinigų suvaldo.

Antanina Zimončiūtė deklaravo eiles „Lietuva pabuskie.“ V. Vabalas kalbėjo, jog mums reikia mokslo, ir tik per mokslą ir vienybę mes galime sulaukti geresnės ateities. Ragino tėvus, pagal išgalę, leisti vaikus į mokslo.

A. Rudauskas kalbėjo apie svarbius tokių apvaikšėjimų ir miečius Dr-tės S. Daukanto, kuri parengia kasmetas apvaikšėjimą ne dėl pasipienimo, [tanksiausiai kaitų nesurenka], bet kad žmonės atsiklanti ant apvaikšėjimo prisiklausytų kalbų, išmokytų padoriau gyventi. Apart to, Dr-tės S. Daukanto turi knygyną su 400 egz. yvairaus turinio knygų.

Antigona Aukštakalniūtė [9 metų] ir Ernestas Vosyliukas deklaravo ir dainavo: „Sveiki broliai dainininkai“. Šių dviejų mažų vaikelių nudaivimai ir sutarimas labai publiškai patiko ir Ant. Aukštakalniutei publika suteikė gražių rožių bukieta, o dideli delyu plojimai reikė dėkingumą.

Keturios seserys Yovaišutės, K. Kaminskiutė ir U. Matusėvičutė gražiai padainavo „Kur banguoja Nemunėlis“ ir „Sudiev Lietuva“. Marė Keslerutė deklaravo karavišką atsisaukimą, rodosi išimti iš lenkiškų eilių.

Antru syk Dr-tės V. Kudirkos draugai padainavo „Onyte“ ir „Tu Lietuva“ su pritarimu piano, ką atliko M. Aukštakalniūtė, ir dainos teipgi gerai nusidavė.

Ona Zimončiūtė deklaravo eiles „Senovės paminėjimas“, bet turėdama pilną balsą ir be nudaivimo, publikos užimti negalėjo. Besibaigiant apvaikšėjimui, A. Bijanskas, Dr-tės Sim. Daukanto prezidentas, savo kalboje išreiškė širdingą ačiū visoms draugystėms, kalbėjoms, deklaratoriams ir visiems, už dalyvavimą ant apvaikšėjimo, nors vadovas nekalbė avilių grumojosi tiems, kurie eis ant apvaikšėjimo: girdi, yra per metus 52 savaitės; galėjo parengti savo apvaikšėjimus ne kada yra šermens kun. Girdziuno. Dr-tės Sim. Daukanto šį savo apvaikšėjimą pagarsino jau 4 mėnesiai ir tai negalėjo ant tikro laiko salės gauti, nes salė buvo užimta, gavo tik ant 9 spalio ir užkvietė kitas draugystes. Argi galėjo atšaukti tik todėl kad vieno kunigo pagarbai? O jeigu miršta vargšas, kodėl to nieks nežino?

Viena iš pasidėjusių D. L. K. Vytauto Dr-tės, pabugus kunigo grumojimo, nebuvo ant apvaikšėjimo. Gaila, kad tie vargšai nešioja musų didvyrio vardą. Nežiūrint ant draudimo kunigėlio, visus mūsų didelių panešų kaitų, buvo pilna svietinės svečių, ir po prakalbų gražiai vis linksmosiai ant balius; draugystė turės keletą dešėtų doliarų uždabio.

Apvaikšėjimo raštininkas, M. J. Damijonaitis.

Iš East St. Louis, Ill.
Pasibaigęs štraikams, jau ir lietuviški saliniai pradėjo atsigriebti; per štraikus, žmonės neturint pinigų ant pragrėmo, buvo ne viečiau labai sunki. Neseniai užsidojo vėl nauja karčema sulopytose namuose lietuviško žydo Keysero (lietuvių jį vadina Kazerio). Tasai Kazeris laikė pirmiausia senų rakandų krantuvę, kur beveik visi lietuvių šį tą pirkdavo. Žydelis tep pralabo, kad nupirko didelį kampą žemės, kur jau įstatė apie tuziną pašiurių, kurias pirmiausia parsamydavo jandvėdžiams, bet su tais musų Kazeriu ne per kas „biznis“ buvo, todėl įtaisė du salinius, o apie salinius jau ir lietuviams gyventi smagiau, tie žinoma, eis į žydo „šandes“ gyventi, o patsai Kazeris nuoduo labai mylinčią „žmogą“, nės su „čigonais“ jam nusibodo gyventi.

Kun. Šlamos štai ką išmislėjo. Pereitą nedėdienį užsakė visiems lietuviams, taip katalikams kaip ir prūsų lietuviams [čia gyvenanti lietuvių visai panašia iš Didžiosios Lietuvos] susirinkti į lietuvišką salę [Yocio halę] apkalbėjimui įsteigimo lietuviškos kuopos mėsinių unijos, į kurią galėtų prigulėti visi lietuvių, dirbantį mėsiniuose, nės dabar lietuvių, prigulėdami prie kuopų, kur vien svetimtaučiai viešpatauja, tampa nukariausiais; kunigas Šlamos užmano, kad lietuvių uždėtų lietuvišką unijos šaką, ir, dėl apsilpėjimo terptautiškos unijos per nepasekimus štraikus, tiki, kad lietuvių galės nuo didesės mėsinių unijos vyriausybės gauti daleidimą. Užsakyt kun. Š. užsakė aiškiai visiems lietuviams, bet ant susirinkimo atėjo visai mažai, ir tie patys pradėjo reikaut, kad unijos tai niekas, su joms nė geresnį uždabį, nė palengvinimą darbininkai iškovot ne gali; darbus, augštą mokesčių, ir palengvinimus, girdi, davęs McKinley. Nors unijos ir ne daug ką gali nuveikti ant darbininkų labo, bet visgi samiro uždutote atlieka; mokesčius ne McKinley bet patys organizuoti darbininkai, nors šį didele trota, iškovoję. Kur yra tvirtesnės darbininkų organizacija, ten ir dirbti lengviau, negu kur, neturėdami jokio susiršimo, darbininkai negali nieko padaryti, turi spangai vergauti. Darbininkų unijos galės daug nuveikti, kada patys darbininkai pareis į supratimą, reikia, kas jos sykiu pastotų ir politiškomis organizacijoms.

Bet musų lietuvių nustojo per štraikus daug pinigų, o kitas ir darba, nenori daugias prie jokios unijos prigulėti. Ir ant to pirmuotu susirinkimo vos apie 30 lietuvių padavė savo vardus. Nutarta bandyti sušaukti kitą susirinkimą 9 d. spalnio toje pat salėje, pasibaigus susirinkimui tautiškos Simano Daukanto Dr-tės ir S. L. A. kuopos; apie 3.30 valandą prasidės mėsitas susirinkimas. Kiek ten gerodūs, negalima įspėti, bet lietuviams nereikty nuo susirinkimo šalintis, kadangi susiėję visiems kruvon, kad ne tą, tai kitą dalyką galima apkalbėti. Juk yra gana daug tautiškių ir visuomeniškų reikalų!

Įpratingai reikia priminti, kad tą patią dieną bus kvartalinis susirinkimas S. L. A. 88tos kuopos, ant kurio yra užsirašomi, kitur per štraikus prasišalę sanarių, susirinkti. Teipat neprošai bus pridurti, kad ant šito susirinkimo didesnis skaitlius naujų sanarių prisidėtų, nės S. L. A. yra šiandien didžiausia ir geriausia lietuvių organizacija.

„Lietuvos“ skaitytojas.
Iš Harrison, N. J.
1 d. spalio tū čianykščiai lietuvių užsimanę sušaukti lietuvių susirinkimą, sutverti Demokratišką Klubą ir laikyti demokratų pusę (kodėl demokratų, o ne kokių kitų? Gal svarbesni demokratiskieji politikieriai musų kitiems į tarbams pažadėjo kokias dovanas? Rd.). Ant paskirto laiko į salę atėjo apie 200 lietuvių. Musų politikieriai, užlipę ant platformos, prašė susirinkusių apsisaugoti nors pradžio nuo gėrymių ir užsilaikyti ramiai, kadangi ant susirinkimo ateisys vyriausias miesto sudžia su draugais ir laikysės prakalbų. Kadangi tas ilgai ne pasirodė, tai tūliems iš susirinkusių ant sauso buvo per ilgą lauką, tie ne iškenčė ir net per karštai pradėjo gerlę vilgti ir tas, žinoma, nepasitiko be pasekmių ir be įtekės ant ramumo salės.

Ant galo atėjo miesto sudžia. Savo kalboj gyrė demokratus, išrodinėjo nebutus jų nuopelnus, peikė ypač socialistus, kurie negodoja karų (čia sudžia pataikė su pirštu tiesiogį danglį! Kad tik jo nepradurtų! Rd.), eina prieš kiekvieną gerą valdžią (ar prieš karį ir demokratų? Rd.).

Tegul sav politikieriai kelia į padangas demokratų arba republikonų nuopelnus; politikieriai ant grymo jų pasamdymų. Iš tikro vieno kokios tos demokratų geradėrystės musų žmonės darbininkams padarytos? Argi laike štraikų demokratai užstoja už darbininkus? Ne, jie siunčia miliciją su ginklais prieš darbininkus gindyti išnaudojančius darbininkus didurcijas. Argi demokratai nusigata milicija ne kaudė į pulkus beginklių darbininkų todėl, kad jie reikalauja sau teisybės? Ar valdant demokratams ne badavo pulkai darbininkų? Kur gi mato darbininkai jiems padarytas demokratų arba republikonų geradėrystes? Kas nori prie progos gauti kulką į kaktą, tegul balsuoja už savo skriaudikus.

Sudžia demokratiskias politikierius liepė ant 8 dienos spalio surašyti vardus neturinčių ukėsystės popierių ir jas pas į šimti. Ant to ir pasibaigęs geradėrystės demokratų lietuviams, kadangi matome reikalingi lietuvių balsai, o neturinti popierių jų balsuoti negal.

Išėjus sudžiai, išnyko su visu ramumas ant salės, užimas buvo jau toks, kaip po Port Arthur.

Harrisono priviso daug ne ramų ypatų, per tai bangu net ant uylčios išėiti. Štai po tam garšiam demokratiskam mitingui vienas vaikinai išėjo į bažnyčią, musų jonvaikiai tykojo ant uylčios su bilėms ir plytom. Laimė dar vaikinai, kad jis nėjo vienas. Ne trūksta čia ir girtuoklių. Nėra sanvaitės, kurioj lietuvių neišgerę po kelias bažkutes alaus.

Yra čia rods ir gerty lietuvių, bet mažai; tuos girtuoklius su panika vadina štraidarniais, nors tie šimtkart kartuoja gyvena už niekintojus.

Skaitančių laikraščius ir knygas čia labai mažai, daugumas proto ir mokslo įieško ne raštuose, bet bačkutė alaus arba degtinės butelyje. Tuli net ant lauko pasistato bačkutė alaus ir aplink ją šokinėja kaip žydai apie auksą veršį.

Laikas jau pamesti mums tuos baurius papročius, už kuriuos svetimtaučiai, dėl kurinimo ugnies ir bačkų alaus ant lauko, mus su panieka čigonais vadina! Vietoj gėrimo ir juokinio svetimtaučių, griebkimės skaitymo laikračių ir knygų. Skaitydami, apšviessime musų protą, išmoksime savę godoti ir elgsimės padoriau.

Keleivis.

Iš Pittston, Pa.
Darbai čia čia prastai; beveik visos kastynės sustojio ant 10 dienų. Žmonės vien sėdi namuose ir laukia paleidžia ant skaitymo, kiti salinuos barą alkuonės trina, treti vaikščioja po girias, rinkdami grybus.

29 d. rugsėjo traukis pagavo musų tautietį Kazimierą Katilį ir sulauzė jam abidvi kojų. Pamatęs nelaimę, trukio vedėjas trukį sulaukė, basiais samankytą žmogų pažėmė ir atgaben į Scrantono ligonbutį, kur jis po 2 val. pasimirė. Jo kiseniuose rado gromatą ir banko knygutę ant padėty pinigų ir tokiu būdu disizonoją, kas yra pavėžiavimas. Ant trytojaus kune prarvėžė iš Scrantono į Pittstoną. Draugai iškilmingai kuną palaidoją ant Pittstono katalikiškų Šv. Kazimiero kapinių.

Velionis paejo iš Suvalkių gub., Senapilės paviečio, Garlevo parapijos. Amerikoj giminių ne paliko; tėvybėj gi liko senai tėvai ir broliai. Turėjo jis 26 m. Prigulėtojų.

lėjo į Tėvynės Myletojų Dr-tę, buvo geras vyras, skaitė knygas ir laikraščius.

3 spalio kastynės likosi sunkiai sužeistas kitas musų tautietis, Juozas Pilkonis iš Pittstono. Yra viltis vienog, kad jis išgis.

A. Kalnakasys.

Atsisaukimas Liet. Soc. kuopos.

Buvant laikui politiško subrūdimio abelnai ir matant pradją išnaujinio judėjimo Liet. Soc. kuopų ypatinai, Chicagoj Liet. Soc. kuopa šiūm atsisaukia ir visas pradedančias iš naujo busti kuopas, saukdamas jas prie darbo propagandos, kurios į savomis pajėgomis neįstengia varyti. Propaganda, jei ji yra mišliama, tai tik su pagelba spaudop; gyvas žodis nueina pro ausis ir įieksai užmiršta, kuomet atspausstas ant ilgai gali pasilikti, nenustojia savo pajėgos sujindinti smegenis ir sirdį tų, kuriuos jis atsiliepia. Šita kuopa per visą savo judėjimą dėdė visą savo išgalę ant varymo propogandos su pagelba spaudos, bet neprisidėdant prie jos su savo darbu kitoms kuopoms, jo pajėgos buvo per mekos ir jį užimto savo darbo niekneim netvaliojo nuveikti, didatidama nepasiekimų, vieno po kitam. Vienok per tai ji dar nenustojio vilties, kad tas darbas nėra nuveikiamas visai: kas nesidavė nuveikti jai, gal lengvai duotis padaryti kitoms kuopoms, turinčios daugias energijos ir pajėgų, todėl šita kuopa apsiima neliav pavesi visuomenišką savastį, kuri dabar yra ant jos ramų, ypatai, ar ypatoms, nenorinčioms jos prisipažinti, apsiims varyti darba įeigu propagandą dostoliaus. Toji visuomeniška savastis susideda iš yvarių spausdintų rakandų, ir raidžių, su kuriomis galima yra spausdinti laikraštį ar broliuras. Į ją paimita keli metai atgal ant išmokėsčio nuo V. Karaliaus, kuriam lyg šiol tupo išmokėta \$77.00, o reikia dar išmokėti \$72.00; nusilpėjus kuopai, atmokėjimas šokos likosi užmestas, tik rūpinomės apie suteiktą užmokėjimo randos už mėsintą spausdintų, kurios pirmiaus buvo mokama po \$2.00, o dabar po \$1.00 ant mėnesio. V. Karaliaus, negaudamas atlyginimo, mano, kad šita kuopa bando įj nusikrauti; kuopa, kol dar tikėjosi ant savų pajėgų, kentė tuos užmetinėjimus ir laukė geresnės progos, bet tai nepasidodant, ant galo nutarė atsisaukti į kitas liet. soc. kuopas, norėdama pavesi mėsintą visuomenišką savastį ant augščiau paduotų ilgyčių tokioms ypatoms, kurios stotiks atmokėti likusią V. Karaliui skolą; laiko atsisaukimui kuopa paskyrė iki 15 d. lapkričio; jei iki paskirtai dienos nieks norintis paklaityti visuomenišką savastį neatsišauks, tai šita kuopa padarys su ja pagal savo nuziarą.

Rašyti reikia ant adresos: Liet. Soc. Kuopa, 97 Canalport ave. Chicago, Ill.

Nuo Brooklynio Lietuviško Tautiško Namo.

Nuo tulo laiko Brooklynio lietuviškos Kooperacijos sanarių ant sanarys, po yvairiais pseudonymais, per „Vienybę“ ir „Lietuvą“ net kelintas kartas teršia užmąnytą tautiško namo, įkalbėdija, buk jis yra įknyntas ant keršto „lietuviškai kooperacijai“. Nors L. T. mieriav visai skirti, bet jei Liet. kooper. ne siseka, tai ant kitų kaltes nori suverst, pašnekose ir per laikraščius ne butus daigius išmislinėja, erzina, o kviečia į vienybę. Kadangi Liet. Tautiškas Namas ant Liet. Kooper. niekad ne užsipuldinėjo ir nenekentė, tai kam čia rašinėti, kad dėl konkurencijos yra užmąnytas. Nors ne kartą buvo rašyta, kad turint savo didelį namą ir esant Brooklynje su viršum dešimčiai tūkstantčių lietuvių, visi galės laikyti susirinkimus, balius, galima bus didele skaitinčyja įtaisyti, kur esanti be darbo galės laiką praleisti ant lavinimo proto. Kalbame apie lietuviškas mokyklas, bet ne turim savo pastogės, nėra kur vaikų mokinimo vietą įkurti. Užmetinėja, buk iš Tautiško Namo bus lietuviška karčema. Jei ku lietuviav ne gali apsieit be gėrimų, tai ne galima reikalaut, kad L. Tautiško Namo tą paprotį išnaikyti. Čianykščiai lietuviškos draugystės, ne turėdamos kur pasidėti, užmanė pastatyti L. T. N., duodamos ant to kaštus ir pirkdamas akcijas ne savo, bet augančios gentkartės tubulinimui ir abelnam labui. Tautiškas namas ne pavienis ypatų užmąnytas, kaip „L. K.“ mėgina įkalbėti. Mes jai linkime kuogeriausios kloties. Prie tokio skaitliaus lietuvių ne tik viešas drapanų štoras ir kooperacija reikalinga, bet dar nors tris kad būtų su šimtais sanarių įkūrimui mėsiničios, duonekės ir kitų valgomų daigtų apie ką L. K. visai nesirupina, nieko ne kenkty.

Todėl tautiečiai! Remkim! naudindami kooperaciją, prisirašydami prie veikiančio namo, teip pat neužmirškite paremti Lietuvišką Tautišką Namą, kuris yra ne privatiško keno nors pasipelnymo įnagių, bet rengiamas pakėlimui musų tautos.

Sekretorius kooperacijos L. T. N. A. Lesniasukas, 144 E. Houston st. New York, City.

Pabueziaivimas.

Pasakojimas Pozniakovo. I.

Aš užkėliau koją ant vagono platformos ir, suprantama, reikėjo žiūrėti žemyn, kad nenupulti į tarpą vagonų ir rėlių; todėl aš nemaniau, kas jau stovėjo ant platformos. Umai išgirdau negrąžų, užkimusį, pažįstamą man balsą:

— Ab, Petruks!

Aš pakėliau galvą ir pamaniau, kaip mano seno pažįstamo, kurio nepriminėjo jau geresniuose namuose. Tai buvo žmogus su visų persigėręs; seniau apšviestas,

